

Harc a vérszívók ellen

Milyen jólesik langyos nyári estéken kint üldögelni a teraszon vagy a vízparton! Ezt az örömet sajnos sokszor elrontják azok az apró élőlények, amelyek egyenesen ránk vadásznak. Azontúl, hogy bosszúságot okoznak, még egyes betegségekért is felelőssé tehetők!

A megoldás persze nem az, ha elbújunk a négy fal közé. Inkább ismerjük meg a vérszívók szokásait, az általuk hordozott veszélyeket, és készülünk fel a harcra!

Kullancsok

A kullancsoknak világszerte több száz fertőző betegség kórokozóinak terjesztésében lehet szerepük. Magyarországon leginkább két betegségért tehetők felelőssé: a vírusos agyvelő- és agyhártyagyulladásért (kullancsencephalitis), illetve a Lyme-kórért. Az agyhártyagyulladást csupán minden ezredik kullancs hordozza, de érdemes beoltatnunk magunkat ellene. – Ezt lehetőleg még a kullancsszezon kezdete előtt tegyük meg – mondja dr. Vincze Ildikó bőrgyógyász szakorvos, a Prima Medica Egészségközpont munkatársa. – Erre a késő őszi és a kora tavaszi időszak a legalkalmasabb. Ha azonban már megkaptuk a lázzal, idegrendszeri tünetekkel, hányással, fejfájással, szédüléssel, bémúlással, izomfájdalommal, akár eszméletvesztéssel is járó betegséget, speciális gyógykezelése nincsen: szervezetünk immunrendszerének kell megküzdenie vele.

Más a helyzet a Lyme-kórral, amely ellen sajnos nincsen védőoltás, ám antibiotikumokkal gyógyítható. Igaz, ezt az egész szervezetet érintő betegséget sokszor nehéz felismerni: lappangási ideje igen hosszú is lehet (akár több év vagy évtized). Tünetei sok más betegségre is jellemzőek: ízületi és izomfájdalmak, nyári influenzaszerű tünetek, idegrendszeri panaszok, arcidegbénulás, látás-, hallás- és egyensúlyzavar, jelentkezhetnek szív-működési zavarok is. Legtípikusabb tünete a csípés környékén körkörös növekedő, nem fájdalmas és nem is viszkető bőrpír, amelynek közepe elhalványul, a széle sötétebb, kokárdaszerű rajzolatot mutat. Ha ilyen tünetet észlelünk magunkon, azonnal forduljunk orvoshoz!

Hogy megelőzzük a kullancscsípést, öltözködjünk szellős, de jól záródó ruházatba, nadrágunkat tőrjük a zokninkba. Viseljük kalapot! Kirándulásról hazatérve vizsgáljuk át magunkat és egymást – ne feled-

kezzünk meg a hajás fejbőrrel sem! – Ha kullancsot észlelünk a bőrünkben, minél hamarabb próbáljuk meg eltávolítani! – mondja szakértőnk. – A tévhittel ellentétben nem baj, ha a vérszívó feje beszakad (sőt, akár ollóval is eltávolíthatjuk), hiszen fertőzött nyálát nem a fejből, hanem a potrohából öklendezi ki! Figyeljünk arra, hogy eltávolításánál ne nyomjuk össze a potrohát! Elképzelhető, hogy a kullancscsípés kis helyi gyulladást okoz, amelyen utólag alkalmazhatunk fertőtlenítő oldatot, de amíg bent van a kullancs, ne kenegessük semmiféle kenőccsel vagy oldattal a csípés területét! Még egy jó tanács: ha élve ki tudjuk venni a kullancsot, ne elégedjünk meg azzal, hogy eldobjuk, hiszen ezzel új esélyt adunk neki a fertőzésre – és több ezer fertőzött pete lerakására. Inkább egészítsük el vagy tegyük arcszeszbe és így semmisítsük meg!

Szúnyogok

Míg a hím szúnyog növényi nedvekkel táplálkozik, addig a nőstény vérszívó. Ami éghajlatunkon nem terjesztenek fertőző betegségeket, nem úgy a trópusokon, ahol például maláriát lehet kapni tőlük.

Mivel a szúnyog csípéskor véralvadást gátlót juttat a sebbe, a szúrás helyén egy kis vörös duzzanat alakul ki. Gyerekeknél ez a reakció általában sokkal hevesebb, jobban hasonlít az allergiás válaszra. Ha ráadásul elvakarják a csípéseket, a sebek könnyen elfertőződhetnek, és akár ótvar is kialakulhat.

A szúnyogok a nedves, párás környezetet kedvelik, szúnyogriasztó krémekkel vagy füstölő használatával védekezhetünk ellenük. Vajon miért van az, hogy valakit „szeretnek” a szúnyogok, míg mást elkerülnék? – A szúnyogok valószínűleg érzeknek bizonyos anyagcsere-termékeket, illetve hormonális folyamatokat, amelyek jobban vonzzák őket – mondja dr. Vincze Ildikó. – Az biztos, hogy a széndioxid-kibocsátás és a testhőmérséklet csalogató számukra. Jó tudni például, hogy ha leoltjuk a lámpát, még nem biztos, hogy elűztük őket, hiszen annak melege továbbra is csábítani fogja őket.

Darazsak, méhek

A darázs- és méhcsípés jár ugyan egy kis fájdalommal, de általában nem okoz nagyobb bajt. Ám akad, akinél allergiát idéz elő! – Amikor életünkben először csíp meg bennünket egy darázs vagy egy méh, nem mutatunk allergiás reakciót – mondja a bőrgyógyász doktornő. – Ekkor szenzibilizálódik a szervezetünk. Ha valakinek a bőrén második alkalommal erőteljes bőrpír, duzzanat és távoli területeken észlelhető kiütések jelentkeznek, akkor már allergiáról van szó, és tudható, hogy a legközelebbi csípés esetleg még súlyosabb következményekkel fog járni, az illető akár anafilaxiás sokkot is kaphat! Erre rekedtség, köhögés, kaparó érzés figyelmeztethet a torokban. A vérsavó kiáramlásával ugyanis ödéma keletkezik, megduzzadnak a nyálkahártyák. Ha ez a géget is érinti, az fulladásos halált is okozhat! További jellemző tünet a vérnyomás leesése, a szívritmuszavar, a hörgőszűkület, a hányás, a hasmenés, a fejfájás, a tudatzavar. Ilyen esetben gyorsan adrenalintartalmú szert kell adni a betegnek! (Régen sok kávét itattak a bajba jutott személlyel, mert az emelte a vérnyomást.) Ezeknél a tüneteknél gyors orvosi segítségre van szükség! Ha valaki tudja magáról, hogy allergiás, jó, ha önbetűző adrenalininjekciót – a megfelelő szert adagoló tollszerű eszközt – tart magánál: ezzel nem akadályozhatja meg az allergiás reakció kialakulását, de csökkenteni tudja a tüneteket addig, amíg eljut egy rendelőbe. Ma már van esély a csípés okozta allergiától való végleges megszabadulásra is dezenzibilizáló kezelés révén, amely tulajdonképpen nem más, mint immunterápia, azaz hozzászoktatás.

A darázs főleg az édességeket, a gyümölcsöket szereti, ezért ha szabadban eszünk, nézzük jól meg a falatot, amelyet bekapni készülünk! A méheket inkább a színek, az illatok (a parfüm is!) csábítják. A méh fullánkja – a darázssával ellentétben – a szúrás után a bőrben marad. A fullánkkal együtt a méregzsák is a bőrbe fúródik, és további méreg ürülhet a bőrbe. Ezért ha lehet, ne nyomjuk össze, inkább oldalirányú mozdulattal igyekezzünk kipiszkálni a fullánkot! Erre a célra egy fertőtlenített tű a legmegfelelőbb.

**Szakértőnk: dr. Vincze Ildikó
bőrgyógyász-kosmetológus**